

Súd: Okresný súd Revúca
Spisová značka: 5P/19/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6820200600
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Kvetková
ECLI: ECLI:SK:OSRA:2020:6820200600.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Revúca samosudkyňou JUDr. Miroslavou Kvetkovou vo veci starostlivosti o maloleté deti: X. W., Q.. XX.XX.XXXX, D. W., Q.. XX.XX.XXXX, J. W., Q.. XX.XX.XXXX G. W. W., Q.. XX.XX.XXXX, t.č. Centrum pre deti a rodiny Hriňová, Krivec 171, 962 05 Hriňová, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, deti matky: Z. W., Q.. XX.XX.XXXX, U. N., Y. XXXX/X a otca: J. W., Q.. XX.XX.XXXX, U. N., Y. XXXX/X o uloženie a zrušenie výchovných opatrení a o nariadenie náhradnej starostlivosti takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje nad maloletými deťmi X. W., Q.. XX.XX.XXXX, W. W., Q.. XX.XX.XXXX, J. W., Q.. XX.XX.XXXX G. D. W., Q.. XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Centra pre deti a rodiny Hriňová, Krivec 171, 962 05 Hriňová.

II. Otec maloletých detí J. W.Š., Q.. XX.XX.XXXX je p o v i n n ý platiť na maloleté deti X. W., Q.. XX.XX.XXXX, W. W., Q.. XX.XX.XXXX, J. W., Q.. XX.XX.XXXX G. D. W., Q.. XX.XX.XXXX, na každé z maloletých detí, výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu mesačne, v období pobytu detí v centre, vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca, vopred na účet Centra pre deti a rodiny Hriňová, Krivec 171, 962 05 Hriňová.

III. Matka maloletých detí Z. W.K., Q.. XX.XX.XXXX je p o v i n n á platiť na maloleté deti X. W., Q.. XX.XX.XXXX, W. W., Q.. XX.XX.XXXX, J. W., Q.. XX.XX.XXXX G. D. W., Q.. XX.XX.XXXX, na každé z maloletých detí, výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu mesačne, v období pobytu detí v centre, vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca, vopred na účet Centra pre deti a rodiny Hriňová, Krivec 171, 962 05 Hriňová.

IV. Vo zvyšnej časti súd konanie z a s t a v u j e .

o d ô v o d n e n i e :

1. Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 08.04.2020 bolo začaté konanie vo veci starostlivosti o maloleté deti vzhľadom na potrebu vyhodnotenia skôr uložených výchovných opatrení. Uznesením č. k. 5P/19/2020-11 zo dňa 20.04.2020 boli maloleté deti do skončenia predmetného súdneho konania zverené do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Hriňová.

2. Riadne a včas predvolaný otec dieťaťa sa na pojednávanie v predmetnej veci nedostavil, svoju neúčasť neospravedlnil. Súd v súlade s § 180 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v platnom znení (ďalej len CSP alebo Civilný sporový poriadok) a § 31 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v platnom znení (ďalej len CMP alebo Civilný mimosporový poriadok) pojednával a rozhodol v neprítomnosti otca maloletých detí.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom maloletých detí - X., D. G. J., výsluchom matky detí a kolízneho opatrovníka, prečítaním listinných dôkazov - správ kolízneho opatrovníka zo dňa 06.04.2020 a 09.07.2020, správ Centra pre deti a rodiny Hriňová zo dňa 28.02.2020 a 10.07.2020, správy Mesta Revúca zo dňa 22.06.2020, odpovedí na lustrácie súdnych konaní rodičov dieťaťa, správy Okresného riaditeľstva PZ Revúca, odboru kriminálnej polície zo dňa 24.06.2020, rozsudku Okresného súdu Revúca č. k. 6C/2/2020-42 zo dňa 09.06.2020, oboznámením sa s celým obsahom spisu, ako aj obsahom pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 7P/30/2019. Vykonanie iných dôkazov nebolo do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania navrhnuté. Na základe takto vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav:

4. Rozsudkom Okresného súdu Revúca č. k. 8P/24/2013-42 zo dňa 15.07.2013 bolo rodičom uložené napomenutie a bol určený dohľad nad výchovou maloletej X. a jej súrodencov J. a J.. Maloleté deti si opakovane neplnili povinnú školskú dochádzku, rodičia ohrozovali a narúšali riadnu výchovu detí. Deti boli v registri Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca od roku 2011 pre záškoláctvo. Šetrenia a pohovory nevedli k náprave. Rodičia boli trikrát odsúdení za prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže.

5. Rozsudkom Okresného súdu Revúca č. k. 8P/40/2015-21 zo dňa 17.07.2015 bol dohľad nad výchovou maloletého J. zrušený, nakoľko ukončil povinnú školskú dochádzku a nedopúšťal sa protispoločenského konania.

6. Rozsudkom Okresného súdu Revúca č. k. 4P/1/2016-51 zo dňa 13.05.2016 bol ponechaný dohľad nad výchovou maloletej X. a maloletý J. bol na dobu 6 mesiacov odňatý zo starostlivosti rodičov a bol mu nariadený pobyt v zariadení, ktoré plní úlohy odbornej diagnostiky. X. a jej matke bola uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu v rámci výchovného skupinového programu organizovaného Detským kočovným divadlom Drak. V tom čase bol otec detí vo výkone trestu odňatia slobody. J. nechodil do školy takmer vôbec a bol stíhaný za prečin krádeže. U maloletej X. sa počet neospravedlnených hodín znížil, ale až v priebehu súdneho konania. X. vynechávala školu zo zdravotných dôvodov, pre nechúť chodiť do školy, ale aj z dôvodu, že nemala vhodnú obuv, príp. hygienické potreby. X. sa dopustila priestupku krádeže. Matka s deťmi nešla k lekárovi, aj keď boli choré. Matka napriek pretrvávajúcim problémom maloletého J. zo zubami nezabezpečila jeho ošetrovanie u zubára.

7. Uznesením Okresného súdu Revúca č. k. 8P/7/2018-71 zo dňa 03.04.2018 bol dohľad nad výchovou X. a J. ponechaný a bol určený dohľad nad výchovou ďalších maloletých detí - W., J., a D.. Rodičom bola uložená povinnosť spolupracovať s referátom poradensko-psychologických služieb a otcovi detí povinnosť podrobiť sa protialkoholickému liečbe. Výchovné opatrenia boli uložené z dôvodu zanedbávania povinnej školskej dochádzky deťmi, z dôvodu protispoločenskej činnosti maloletého J., ako aj z dôvodu zistených nedostatkov v starostlivosti o maloleté deti. J. bol odsúdený za trestný čin krádeže, dopustil sa štyroch priestupkov, okrem iného jazda na bicykli pod vplyvom alkoholu. Otec detí bol odsúdený za prečin krádeže, vo zvýšenej miere požíval alkoholické nápoje. X. nechodila do školy pre zdravotné problémy, nechúť chodiť do školy, často trpela bolesťami zubov a teplotami. Aj ostatné deti zanedbávali povinnú školskú dochádzku. Počas sociálnych zisťovaní v rodine ako aj v škole boli deti zanedbané, špinavé, vyskytli sa u nich vši, tento problém pretrvával v rodine od januára až do marca. Deti nemali dostatočne zabezpečené hygienické potreby, deťom chýbala riadna zimná obuv.

8. Rozsudkom Okresného súdu Revúca č. k. 4P/53/2018-85 zo dňa 18.12.2018 bol zrušený dohľad nad maloletým J., nakoľko ukončil povinnú školskú dochádzku a nedopúšťal sa protispoločenského konania. Súd zároveň X., W., J. a D. dočasne odňal z osobnej starostlivosti rodičov a bol im nariadený na dobu 6 mesiacov pobyt v Centre pre deti a rodiny Hriňová. Otcovi detí súd uložil povinnosť podrobiť sa protialkoholickému liečbe. Výchovné opatrenie pobytového charakteru bolo uložené z dôvodu, že dohľad nad výchovou detí neplnil svoj účel, deti naďalej zanedbávali povinnú školskú dochádzku a rodičia nedokázali deťom zabezpečiť základné potreby, v domácnosti nebola dostačujúca hygiena. Rodičia sa napriek uloženej povinnosti súdom nepodrobili sociálnemu poradenstvu a otec ani protialkoholickému liečbe.

9. Rozsudkom Okresného súdu Revúca č. k. 7P/30/2019-90 zo dňa 01.10.2019 súd maloleté deti X., W., J. a D. dočasne odňal z osobnej starostlivosti rodičov a maloletým deťom nariadil na dobu 6 mesiacov pobyt v Centre pre deti a rodiny Hriňová. Súd ponechal v platnosti povinnosť otca detí

podrobiť sa protialkoholickej liečbe a povinnosť rodičov detí spolupracovať s Referátom poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca. Výchovné opatrenie bolo uložené z dôvodu, že rodičia v minulosti nezvládali výchovu, nedokázali zabezpečiť, aby si deti plnili povinnú školskú dochádzku a nedopúšťali sa protispoločenského konania. Rodičia neurobili žiadnu zmenu, ktorá by nasvedčovala, že výchova detí bude z ich strany do budúcnosti zabezpečovaná riadne. Okrem nechalého prístupu k výchove detí rodičia tiež zanedbávali starostlivosť o maloleté deti, deti v minulosti opakovane nemali zabezpečené potreby. Keďže rodičia ku dňu rozhodovania súdu nemali vôbec žiadne peniaze, bolo zrejmé, že v prípade návratu detí do domáceho prostredia by opäť riadne nezabezpečovali potreby maloletých detí. Rodičia neupravili rodinné a sociálne pomery, nedostatočne si plnili súdom uložené povinnosti.

10. Podľa správ kolízneho opatrovníka obaja rodičia sú nezamestnaní, nie sú v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Rodina mala od februára pozastavené vyplácanie dávky v hmotnej núdzi z dôvodu nedoloženia ukončenia práceneschopnosti syna J.. Rodina bola bez príjmu. Od mesiaca máj chodí otec na brigády do Senca, pracuje na trojtýždňové turnusy a domov prichádza na tri až štyri dni. Pracuje pri páse, preberá zemiaky a cibuľu. Zarába 2,50 Eur za hodinu, domov prinesie okolo 100,- Eur, nakoľko podľa vyjadrenia matky si platí ubytovanie a stravu a neplatia mu tak, ako by mali. Od mesiaca jún matka poberá dávku v hmotnej núdzi. Matka dňa 06.07.2020 odrobila trest povinnej práce. Rodičia aj naďalej nespupracujú s Referátom poradensko-psychologických služieb ÚPSVR Revúca, napriek viacerým predvolaniam sa rodičia do RPPS nedostavili. Otec nenavštevuje psychiatrickú ambulanciu MUDr. Edity Koprdovej. Rodičia od júla 2019 neplatia za prenájom bytu, majiteľ bytu podal žalobu o vypratanie bytu. Rozsudok o vyprataní bytu je vykonateľný dňom 16.08.2020. Rodičia uviedli, že sa budú musieť vysťahovať, ale nevedia kde a nemajú kam. Rodine sme počas sociálneho zisťovania poskytli sociálne poradenstvo zamerané na zabezpečenie bývania. Rodičia s deťmi sú v telefonickom kontakte, matka trikrát za sledované obdobie telefonicky kontaktovala vychovávateľov, sociálneho pracovníka ohľadom zistenia informácií o deťoch nekontaktovala. Stretnutie v priestoroch centra sa neuskutočnilo a ani krátkodobé pobyty detí v prirodzenom rodinnom prostredí. Vyživovaciu povinnosť si obaja rodičia neplnia. Maloleté deti sú t. č. na krátkodobom pobyte počas letných prázdnin u rodičov odo dňa 01.07.2020 do dňa 26.07.2020. Orgán SPODaSK s rodinou pracuje, neustále rodinu podnecuje k zmene doterajšieho spôsobu života, no aj napriek uskutočneným opatreniam k pozitívnej zmene v rodine nedošlo. Rodičia nezmobilizovali svoje sily a neboli schopní plniť dohodnuté úlohy plánu sociálnej práce a plánu výkonu výchovného opatrenia. Vzhľadom k uvedenému konštatujú, že výchovné opatrenie neplní účel. V najlepšom záujme detí bude nariadenie ústavnej starostlivosti, ktorá sa bude aj naďalej vykonávať v Centre pre deti a rodiny Hriňová.

11. Podľa správ Centra pre deti a rodiny Hriňová deti boli umiestnené dňa 24.01.2019, predtým neboli umiestnené v inom zariadení.

Maloletá X. študuje na Odbornom učilišti internátnom Lučenec, ukončila 1. ročník odbor kuchár. Počas prerušenia výučby sa zamerali na praktickú časť štúdia, v rámci služieb v kuchyni ju viedli k poznaniu technologických postupov, k samostatnosti. Maloletá prejavovala záujem naučiť sa niečo nové, prejavila veľkú zručnosť. Do kolektívu v škole aj v centre zapadla dobre, je nekonfliktná, so sestrami je súdržná, má ich rada. Dobré správanie má aj k dospelým. Občasné problémy vznikajú, keď nemá čo fajčiť, vtedy je podráždená. Bola zvyknutá na víkendové návštevy doma, za terajšej situácie jej to veľmi chýbalo. Doma má priateľa, s ktorým je v telefonickom kontakte, v kontakte je aj s rodičmi. Rada a veľmi pekne spieva, ale hanbí sa prezentovať verejne. Rada chodí na vychádzky do prírody, našla tu aj záľubu vo fotení, má estetické cítenie. Veľmi dobre sa s ňou spolupracuje aj pri prácach na záhrade. Zdravotný stav má dobrý. Sebaobslužné činnosti má osvojené. S vreckovým veľmi hospodáriť nevie, míňa ho väčšinou na fajčenie a nepostačuje jej. Prijala možnosť privyrobiť si malými brigádami, so zárobkom sa podelí aj s mladšími sestrami.

Maloletá D. ukončila šiesty ročník ZŠ v Hriňovej - Krivec. Pri plnení školských povinností je zodpovedná. Vzorne sa stará o poriadok na svojej izbe. V kolektíve detí je dosť konfliktná, žaluje, problémy rieši impulzívne. Problematický je vzťah so sestrou X.. Je dosť tvrdohlavá, v správaní sa občas prejavuje arogancia aj k vychovávateľom. Intenzívnym pôsobením sa situácia zlepšuje. Obľubuje prácu v kuchyni, chce sa vyučiť za kuchárku. Z vlastnej iniciatívy sa stará o poriadok v areáli, je pracovitá, dobre sa s ňou spolupracuje. Vo voľnom čase sa rada bicykuje, hrá volejbal, badminton, cvičí gumu, počúva hudbu, tancuje, rada a pekne kreslí, má estetické cítenie. Viac sa začala zaujímať o PC, s bratom a ďalšími príbuznými je v kontakte cez sociálne siete, keď volá mama, často odmieta komunikovať s ňou.

Zdravotný stav je dobrý, nebýva chorá. V predchádzajúcom období absolvovala očné vyšetrenie, má diagnózu súvisiacu so zrakom, navštevuje aj oftalmologickú ambulanciu.

Maloletá J. ukončila 4. ročník špeciálnej triedy v ZŠ s MŠ v Hriňovej, bola preradená na základe vyšetrenia v CPPP v Detve, kde odporúčali preradenie do špeciálnej triedy. Hodnotenie dostala slovné ABSOLVOVALA, veľmi pekne pracovala aj počas karantény. V triede je obľúbená, jej temperament niekedy prejde do hádky. Rada sa venuje športu, rada počúva hudbu, má rada tanec a spev. Veľmi rada sa bicykluje. Vreckové si vie rozdeliť, aby jej vydržalo čo najdlhšie. Najviac ho mlieka na sladkosti. Sebaobslužné činnosti a osobnú hygienu dodržiava. Bola na krčnom vyšetrení kvôli častému krvácaniu z nosa, krv jej už netečie. Iné zdravotné problémy nemá. V novom prostredí sa adaptuje rýchlo, je spontánna a veselá povaha. Pekný vzťah má so sestrou W., s ktorou sú si vekovo najbližšie. Kontakt s rodinou udržiava telefonicky s mamou

Maloletá W. ukončila 1.ročník variant A Špeciálnej základnej školy pre žiakov so sluchovým postihnutím internátnej Kremnica. Výsledky v škole sú dobré, počas karantény pekne pracovala, bavilo ju to. Hendikep jej spôsobuje obmedzenia, ale je veľmi usilovná, v škole sú s ňou spokojní. Je nekonfliktná, v škole obľúbená. Rada sa venuje bicyklovaniu, rada hrá futbal, karty, žížalky. Sebaobslužné činnosti dodržiava, je samostatná pri hygiene. Osobné veci je potrebné kontrolovať a dbať na čistotu a uloženie vecí. Má pekný súrodenecký vzťah so sestrou J., rady sa hrajú rôzne hry vo vonkajšom prostredí. Rada počúva hudbu, má rada tanec a spev, hrá loptové hry, hrá sa s bábikami. Celkový zdravotný stav je pomerne dobrý, najväčší problém je sluchové postihnutie obidvoch uší. Bola na vyšetrení na foniatriu. Absolvovala vyšetrenie logopedičkou kvôli nedostatkom vo vyslovovaní niektorých hlások.

S rodinou sú deti v telefonickom kontakte. 3x za sledované obdobie telefonicky matka kontaktovala vychovávateľov na I. SUS, sociálneho pracovníka nekontaktovala ohľadom zistenia informácií o deťoch. Návštevy v priestoroch CDR Hriňová sa neuskutočnili z dôvodu obmedzení COVID - 19. Od 01.07.2020 do 26.07.2020 sú deti na krátkodobom pobyte u rodičov v Revúcej, na pobyt sa deti vždy veľmi tešia. Vzťah medzi deťmi a rodičmi je vytvorený, avšak matka je však benevolentnejšia a nevie dodržiavať určité pravidlá, vychovávať deti k povinnostiam. Návraty z krátkodobých pobytov sú vždy silne emotívne - plač a smútok za rodinou. Trvá dlhší čas, kým sa znovu adaptujú na prostredie v centre, no zároveň je vidno, že benefity, ktoré im ponúka CDR, im vyhovujú. Rodičia si vyživovaciu povinnosť neplnia.

12. Podľa správy Mesta Revúca zo vzťahu Z. W. a J. W. pochádzajú maloleté deti: W., J., D., X. a plnoletí J. W., nar. XX.XX.XXXX a J. W., nar. XX.XX.XXXX. Z. W. má aj plnoletého syna D. E., nar. XX.XX.XXXX. Rodičia detí obývajú 1-izbový byt, ktorého vlastníkom je H. D., Q.. XX.XX.XXXX, ktorý sa údajne domáha vypratania rodičov z bytu. Otec detí je už dlhšiu dobu dobrovoľne nezamestnaný. Zo strany Mestskej polície v Revúcej bolo v posledných rokoch viackrát zaznamenané nevhodné správanie u rodičov detí. Otec detí bol riešený v roku 2016 z dôvodu znečistenia verejného priestranstva, matka v roku 2014 z dôvodu neoprávneného nakladania s komunálnym odpadom aj z dôvodu znečisťovania verejného priestranstva a v roku 2015 z prečinu voči verejnému poriadku ako aj voči porušovaniu pravidiel cestnej premávky. Maloletá X. bola v roku 2015 Okresným úradom Rimavská Sobota, pobočka Revúca riešená z dôvodu odcudzenia tovaru.

13. Rozsudkom Okresného súdu Revúca č. k. 6C/2/2020-42 zo dňa 09.06.2020 bola matke detí uložená povinnosť vypratať byt č. 2 vo vchode č. 1 na prízemí bytového domu súp. č. XXXX, postavenom na pozemku reg. C parc. č. XXXX/XX, zapísaného na LV č. XXXX pre katastrálne územie N. v lehote 2 mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 15.06.2020 a bude vykonateľný dňa 16.08.2020.

14. Obaja rodičia boli v minulosti priestupkovo riešení i trestne stíhaní, v roku 2018 boli obaja trestným rozkazom tunajšieho súdu č. k. 2T/120/2018-120 zo dňa 13.07.2018 uznaní vinnými z prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže v súvislosti so zanedbávaním povinnej školskej dochádzky deťmi v školskom roku 2017/2018. Matka detí bola spolu s plnoletým synom J. trestným rozkazom tunajšieho súdu č. k. 2T/46/2019-123 zo dňa 29.05.2019 uznaná vinnou z prečinu krádeže v súvislosti s neoprávneným odberom elektrickej energie. Nebolo zistené žiadne protispoločenské konanie rodičov dieťaťa a maloletých detí od posledného rozhodnutia o maloletých deťoch.

15. Kolízny opatrovník detí na pojednávaní uviedol, že naposledy boli na sociálnom zisťovaní v rodine 08.07.2020. Doma bola matka, otec, aj maloleté deti. V domácnosti bolo dostatok jedla aj vecí pre maloleté deti. Deti boli u rodičov na krátkodobom pobyte, vtedy rodičia dostávajú financie na zabezpečenie pobytu. Rodičia stále bývajú v nehnuteľnosti, ktorú majú vypratať, zatiaľ nemajú

zabezpečené, kam by išli. Matka si odpracovala trest povinnej práce, momentálne nepracuje, poberá dávku v hmotnej núdzi. Otec chodí za prácou do Senca, podľa matky prinesie okolo 100,- Eur. Pomery v rodine sú inak nezmenené. Keď boli v rodine a tiež keď vykonávali šetrenia v okolí a stretli otca detí, tento bol pod vplyvom alkoholu. S maloletými deťmi nie sú výchovné problémy v centre ani v škole. D. aj J. navštevujú špeciálnu základnú školu, W. ZŠ pre nepočujúcich v Kremnici, napreduje, vie odčítať z pier a učí sa znakovú reč. Maloletá X. navštevuje strednú školu v Lučenci. Maloletá D. má poškodený zrak, ide o nezvratný stav. W. aj D. musia chodiť na pravidelné vyšetrenia k odborným lekárom.

16. Matka detí na pojednávaní uviedla, že by chcela, aby sa deti vrátili domov, s ústavnou starostlivosťou nesúhlasí. Vie, že nespĺňa podmienky, ktoré jej boli uložené, snaží sa ako vie. Kým si odrábala povinnú prácu, nevedela si hľadať prácu, bude si ju hľadať, keď sa deti vrátia do centra. Kým sú doma, prácu si nevie hľadať. Raz bola s manželom v Senci. Vtedy zarobili spolu 400,- Eur. Bolo to v novembri. Otec detí chodí od mája do Senca za prácou. Je tam 3 týždne a vracia sa na 3 - 4 dni späť. Pracuje tam načierno. Zvykol priniesť 100,- alebo 150,- Eur. Všetky peniaze dá jej. Jej plnoletý syn býva s nimi v jednej domácnosti, nepracuje, žije z ich spoločnej dávky. Nemajú majetok väčšej hodnoty, výživné na deti neplatia. Keď bola u psychologičky, rozprávali sa ako má zvládať starostlivosť, keď budú deti doma. Potom predvolanie už nedostala.

17. Maloletá D. a J. na pojednávaní uviedli, že je doma dobre, majú všetko, čo potrebujú. Nevedeli uviesť, či sa za posledné obdobie doma niečo zmenilo.

18. Podľa § 54 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v platnom znení (ďalej len zákon o rodine) náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

- a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,
- b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,
- c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedelo k náprave alebo
- d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

19. Súd nariadi ústavnú starostlivosť iba v zákonom stanovených prípadoch a to za podmienky, že iná forma náhradnej starostlivosti nie je možná. Súd má za to, že v danom prípade boli splnené zákonné podmienky na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi podľa § 54 ods. 2 písm. c) zákona o rodine a že nariadenie ústavnej starostlivosti je v záujme detí, keďže výchova maloletých detí je vážne narušená a to napriek skôr uloženým výchovným opatreniam podľa § 37 ods. 3 zákona o rodine. Nebola ani zistená osoba, ktorej by bolo možné maloleté deti zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti. Po nariadení opakovaných výchovných opatrení vrátane viacerých výchovných opatrení pobytového charakteru sa situácia v rodine nezlepšila tak, aby bol možný návrat maloletých detí do rodinného prostredia. V súvislosti s výchovou maloletých detí a s plnením rodičovských povinností sa v rodine maloletých detí dlhodobo vyskytujú nedostatky rôzneho charakteru, v dôsledku ktorých boli vykonávané opatrenia zo strany orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a tiež boli súdom ukladané výchovné opatrenia. Spočiatku sa nedostatky prejavovali vo vzťahu k starším deťom, so zvyšujúcim sa vekom detí sa záškoláctvo a dopúšťanie sa priestupkov vyskytovalo aj u mladších detí. Rodičia nezvládali výchovu maloletých detí, nedokázali zabezpečiť, aby si deti plnili povinnú školskú dochádzku, nedopúšťali sa protispoločenského konania, plnili to, čo im uložia, nestanovili deťom režim, v rámci ktorého by sa deti naučili vytvárať si a dodržiavať pravidlá. Tieto zistenia sa potvrdili po umiestnení

detí do zaradenia, keď deti mali problém adaptovať sa, mali problémy so samoobslužnými činnosťami, udržiavaním systému vo veciach, sústredenia sa na plnenie úloh, dodržiavaním pravidiel. Okrem toho maloleté deti v dôsledku neplnenia školskej dochádzky dosahovali v škole slabé výsledky, boli po rozumovej stránke na nižšej úrovni ako by mohli a mali byť. Počas výchovných opatrení pobytového došlo u maloletých detí k značnému pokroku, či už ide o hygienu, sebaobslužné činnosti, správanie, dodržiavanie pravidiel, výsledky v škole, ich celkový fyzický a duševný rozvoj. Pokiaľ ide o tieto nedostatky vo výchove, rodičia napriek všetkým výchovným opatreniam počas viacerých rokov a napriek opatreniam orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnych pracovníkov mesta neurobili žiadnu zmenu, ktorá by nasvedčovala, že výchova detí bude z ich strany do budúca zabezpečovaná riadne. Možnosť odborného poradenstva, ktoré by im mohlo napomôcť k odstráneniu nedostatkov, takmer vôbec nevyužili (matka sa poradenstva zúčastnila raz). Otec detí navštívil pred uložením posledného výchovného opatrenia psychiatrickú ambulanciu, ale následne sa protialkoholickéj liečbe nepodrobuje. Okrem nedbalého prístupu rodičov k výchove detí, rodičia tiež zanedbávali starostlivosť o maloleté deti. Deti v minulosti opakovane nemali zabezpečené potreby, predovšetkým vhodnú obuv, oblečenie, hygienické potreby, ale stravu. Rodičia sa nedostatočne starali o zdravie detí. Finančná situácia rodiny sa trochu zmenila, do rozpočtu rodiny občas prídu financie z brigádnických činností, rodičia ale nemajú dostatočné príjmy na to, aby do budúca deťom zabezpečovali všetko, čo potrebujú, okrem bežných potrieb i zdravotnú starostlivosť u odborných lekárov, vzdelávanie maloletej W. vzhľadom na jej hendikep a pod. Keďže rodičia neupravili rodinné a sociálne pomery detí tak, aby bol možný ich návrat do domáceho prostredia, nemajú vytvorené podmienky na riadne zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti a nedostatočne si plnia súdom uložené povinnosti, súd má za to, že uložené výchovné opatrenia neplnia svoj účel. Sú teda splnené zákonné podmienky pre nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi podľa § 54 zákona o rodine. Vzhľadom na uvedené súd nariadil nad maloletými deťmi ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Hriňová. Konanie o zrušenie a uloženie ďalších výchovných opatrení bolo z dôvodu potreby nariadenia ústavnej starostlivosti zastavené.

20. Podľa § 81 zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochranej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa.

21. Podľa § 62 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

22. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

23. Keďže bola nariadená ústavná starostlivosť, súd podľa § 81 zákona o rodine upravil vyživovaciu povinnosť rodičov k deťom. Príjmom rodiny je dávka v hmotnej núdzi a cca 100,- Eur mesačne, ktoré si rodičia brigádnicke privyrobia. Súd má za to, že nie je v schopnostiach a možnostiach rodičov detí platenie výživného vo vyššej ako minimálnej výške. Vzhľadom na uvedené súd zaviazal rodičov detí na platenie výživného na každé z maloletých detí v minimálnej zákonnej výške, t. j. vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, neploleté dieťa podľa osobitného predpisu mesačne, vždy do 25. dňa v mesiaci. Výživné sa platí na účet Centra pre deti a rodiny Hriňová.

Poučenie:

Účastníci konania, ktorí sa po vyhlásení rozsudku výslovne vzdali práva na odvolanie, nemajú právo podať proti tomuto rozsudku odvolanie.

Účastníci konania, ktorí sa práva na odvolanie proti rozsudku nevzdali, môžu proti tomuto rozsudku podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Revúca.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vyššie uvedenú vadu, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, v ktorej bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku. Exekúciu možno vykonať zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, príkazom pohľadávky, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.